

Nr 67

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa anslag till civilförsvaret; given Stockholms slott den 10 mars 1967.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag om vilkas avlåtande till riksdagen föredraganden hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

BERTIL

Svante Lundkvist

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen begärs anslag för budgetåret 1967/68 till avlöningar till civilförsvarspliktiga m. m., till anskaffning av civilförsvarsmateriel och till bidrag till byggande av skyddsrum.

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den
10 mars 1967.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, ÅSPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN.

Statsrådet Lundkvist anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *vissa anslag till civilförsvaret* och anför.

I statsverkspropositionen (bil. 13 s. 108, 113 och 114) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1967/68 beräkna dels till Avlöningar till civilförsvarspliktiga m. m. ett förslagsanslag av 7 800 000 kr., dels till Anskaffning av civilförsvarsmateriel ett reservationsanslag av 53 700 000 kr., dels ock till Bidrag till byggande av skyddsrum ett reservationsanslag av 20 000 000 kr. Kostnadsramen för civilförsvaret budgetåret 1967/68 föreslås i statsverkspropositionen vara 121 280 000 kr. I denna kostnadsram har de nyss nämnda preliminärt beräknade anslagsbeloppen inrymts.

Vid anmälan av förslagsanslaget till Avlöningar till civilförsvarspliktiga m. m. erinrade jag om att ändrade värnpliktsförmåner m. m. övervägdes inom försvarsdepartementet och att slutlig ställning inte tagits till dessa frågor. Chefen för försvarsdepartementet har denna dag lagt fram förslag angående ändrade värnpliktsförmåner m. m. Anslaget till civilförsvarspliktigas avlöningar m. m. bör nu slutligt beräknas med hänsyn härtill.

Från civilförsvarsstyrelsen har i skrivelse den 7 februari 1967 som komplettering till styrelsens anslagsframställning för budgetåret 1967/68 lagts fram förslag till fördelning av de i statsverkspropositionen preliminärt beräknade beloppen under anslagen Anskaffning av civilförsvarsmateriel m. m. och Bidrag till byggande av skyddsrum.

Efter omfördelningen av ärendena mellan departementen (prop. 1967: 21) tillkommer det numera försvarsdepartementet att handlägga ärendena rörande civilförsvaret. Ifrågavarande anslag bör alltså anvisas på driftbudgeten under fjärde huvudtiteln.

Jag anhåller nu att få ta upp de aktuella anslagsfrågorna till fortsatt

behandling. Jag räknar härvid med att den i statsverkspropositionen angivna ramen för civilförsvaret för nästa budgetår skall hållas.

N 5. Avlöningar till civilförsvarspliktiga m. m.

1965/66 Utgift	4 176 101
1966/67 Anslag	5 800 000
1967/68 Förslag	7 900 000

Från anslaget bestrids kostnader för avlöningsförmåner och andra ersättningar till civilförsvarspliktiga. Ersättningsbestämmelserna återfinns huvudsakligen i *dels* kungörelsen den 30 november 1962 (nr 619; ändr. 1963: 308, 1966: 272) om avlöning m. m. till civilförsvarspliktiga, *dels* kungörelsen den 16 november 1962 (nr 578) om befälsanställning i civilförsvarets krigsorganisation, *dels ock* familjebidragsförordningen den 29 mars 1946 (nr 99; omtryck 1960: 152, ändr. 1962: 674, 1963: 112, 1966: 271) samt kungörelsen den 29 mars 1946 (nr 101; omtryck 1960: 153, ändr. 1962: 675, 1963: 113) med närmare bestämmelser angående tillämpning av familjebidragsförordningen.

Utgifter	Beräknad ändring 1967/68		
	Anslag 1966/67	Civilförsvars- styrelsen	Föredra- ganden
1. Penningersättningar m. m.	4 057 000	+1 696 000	+1 944 000
2. Avlöningar och premier till befälsanställda	338 000	— 121 000	— 121 000
3. Reseersättningar	941 000	+ 374 000	+ 191 000
4. Familjebidrag	464 000	+ 101 000	+ 86 000
	5 800 000	+2 050 000	+2 100 000

Civilförsvarsstyrelsen

Förutom de ändringar i medelsåtgången som föranleds av styrelsens förslag om ändrad utbildningsvolym har hänsyn tagits till 1960 års värnpliktsutrednings förslag om ökning av penningbidragen, inträffade öknings av rese- och traktamentskostnaderna samt försvarets civilförvaltnings förslag om ökning av familjepeningen.

Föredraganden

Chefen för försvarsdepartementet har som jag tidigare nämnt denna dag lagt fram förslag till ändrade värnpliktsförmåner i vad gäller penningbidrag, premier, familjebidrag m. m. Förslagen innebär bl. a. att penningbidragen i genomsnitt höjs med ca 25 % under grundutbildning och med ca 45 % under repetitionsutbildning. Beträffande premier föreslås att tjänstgöringspremie utgår till alla värnpliktiga under grundutbildning med fyra kronor för dag vid tjänstgöring utöver 300 dagar. Utbildningspremierna beräknas till i stort sett oförändrade belopp. Familjepeningens maximibelopp höjs med ca 30 %. Jag förordar att de föreslagna ändringarna av de 1* — Bihang till riksdagens protokoll 1967. 1 saml. Nr 67

värnpliktigas förmåner i tillämpliga delar får gälla också för motsvarande grupper av civilförsvarspliktiga. Detta innebär att penningbidragen och familjebidragen höjs och att tjänstgöringspremier utgår redan efter en sammanlagd utbildningstid av 300 dagar. Vidare bör utbildningspremierna anpassas till de nya värnpliktsförmånerna så att ersättningarna blir desamma för värnpliktiga och för civilförsvarspliktiga i värnpliktsåldern. Kungl. Maj:t äger vidta de ändringar i avlöningskungörelsen för civilförsvarspliktiga som behövs med anledning av de föreslagna höjningarna av penningbidrag, premier m. m. De förbättrade familjebidragförmånerna har tagits upp i ett av chefen för försvarsdepartementet anmält förslag till ändring i familjebidragförordningen.

Vid beräkningen av medelsbehovet under anslaget bör beaktas förutom nyssnämnda ändringar att riksdagen under år 1966 (prop. 77, L²U 46, rskr 219) beslutat om ändring i familjebidragförordningen samt höjning av ersättningsbeloppet för civilförsvarspliktigs kostnad för resa med egen bil. Vidare ökas beloppen för civilförsvarspenning på grund av riksdagens beslut om förbättrad sjukpenningförsäkring (prop. 1966:113, L²U 114, rskr 255). Civilförsvarspliktiga äger enligt avlöningskungörelsen få civilförsvarspenning med ett belopp per dag, som utgör 0,2 % av den högsta inkomsten i den sjukpenningklass vari vederbörande är placerad, dock högst det belopp som utgör nedre gränsen i högsta sjukpenningklassen, dvs. f. n. 39 000 kr mot tidigare 21 000 kr.

Som jag anfört i prop. 1967: 1 (bil. 13 s. 106 och 111) vid anmälan av anslagen Statens civilförvarsskolor: Avlöningar och Vissa kostnader för civilförsvarsutbildning m. m. räknar jag för nästa budgetår med en i stort sett oförändrad utbildningsvolym.

Enligt vad civilförvarsstyrelsen upplyst kan medelsbehovet för nästa budgetår från angivna utgångspunkter beräknas till för penningersättningar m. m. 6 022 000 kr., för avlöningar och premier till befälsanställda 217 000 kr., för reseersättningar 1 132 000 kr. och för familjebidrag 550 000 kr., sammanlagt 7 921 000 kr. Denna beräkning kan jag i huvudsak godta. Under hänvisning till sammanställningen föreslår jag dock, att anslaget avrundas till 7 900 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Avlöningar till civilförsvarspliktiga m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 7 900 000 kr.

N 9. Anskaffning av civilförsvarsmateriel

1965/66 Utgift	27 783 337	Reservation	97 302 000
1966/67 Anslag	49 600 000		
1967/68 Förslag	54 100 000		

Från anslaget bestrids kostnaderna för att anskaffa materiel till civilförsvarets organisation och viss annan utrustning. Av reservationen den 30 juni 1966 var 91 milj. kr. bundna genom utlagda beställningar.

	Beställnings- bemyndigan- de 1966/67	Beräknad ändring 1967/68 Civilförvars- styrelsen	Föredra- ganden
1. Materiel för civilförsvarets organisation	45 549 000	—2 199 000	—1 485 000
2. Utrustning för civilbefolkningen	1 530 000	+ 700 000	+ 386 000
3. Fordon för drift av verksamheten	300 000	+ 61 000	+ 61 000
4. Viss larmutrustning	670 000	+ 956 000	+ 956 000
5. Övrig utrustning	1 951 000	+4 182 000	+4 182 000
	50 000 000	+3 700 000	+4 100 000

Civilförvarsstyrelsen

Civilförvarsstyrelsen har i sin anslagsframställning för budgetåret 1967/68 begärt bemyndigande att få anskaffa materiel till ett belopp av 241 435 000 kr. och beräknat anslaget till 81 435 000 kr. Styrelsen har där- efter i sin skrivelse den 7 februari 1967 inkommit med förslag till beräkning av de under anslaget upptagna ändamålen inom den kostnadsram som preli- minärt angetts i statsverkspropositionen. Något bemyndigande att lägga ut beställningar därutöver har ej begärts i detta senare förslag.

1. Beloppet avses för inköp av materiel i huvudsak t. o. m. preferens- grupp 18 i materielplanen för civilförsvarets uppbyggnad.

2. Styrelsen beräknar 114 000 kr. för att anskaffa och installera fem st. laddningsanordningar för larmaggregat av högtryckstyp. F. n. finns i stort sett en laddningsanordning per län. För vissa län kan på grund av antalet och den geografiska fördelningen av aggregaten laddningen svårigen göras med endast en laddningsanordning.

Styrelsen beräknar 92 000 kr. för inträdesavgifter för telefonledningar för central manövrering av utomhusalarmeringen i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Vidare beräknar styrelsen 314 000 kr. för att införa ytterligare en signal, s. k. lystringssignal, på anordningar för utomhusalarmering i tätorter (riskorter), där skyldighet föreligger att inrätta enskilda normalskyddsrum. Signalen skall uppmana allmänheten att lyssna på rundradio, över vilken civilförvarsmyndigheterna avser lämna meddelanden m. m. om radioaktiv beläggning, gasbeläggning m. m.

För att utöka och komplettera befintlig utrustning för telefonalarmering av allmänheten beräknas 25 000 kr. I landets större orter görs detta arbete av televerket samtidigt med att telestationerna byggs om eller ökas ut.

Enligt vad som föreslagits i prop. 1967: 1 (bil. 13, s. 116) skall underhålls- kostnaderna för viss beredskapsåtgärd fr. o. m. den 1 juli 1966 bestridas av medel från anslaget Anskaffning av civilförvarsmateriel. Styrelsen be- räknar kostnaden till 15 000 kr. för budgetåret 1966/67 och 20 000 kr. för 1967/68 eller sammanlagt 35 000 kr.

I samband med pågående revidering av planerna för utrymning och in- kvartering behövs nya skyltar för vägmärkning. Styrelsen beräknar 50 000 kr. härför.

Utbyte av de nuvarande fastighetsanslagen om utrymning mot annonse-

ring av motsvarande uppgifter i telefonkatalogen förbereds. Annonseringen beräknas första gången ske i 1968 års upplaga av katalogen. Kostnaden för budgetåret 1967/68 beräknas till 500 000 kr.

Det påbörjade arbetet med utveckling av skyddsmasker i storlekar ned till 10 år bör slutföras. Kostnaderna härför beräknas till 300 000 kr.

Oavsett vilket sätt som väljs för senare anskaffning av skyddsmasker torde såväl tid som säkerhet vid kalkyleringen i hög grad vinnas med en mindre serieproduktion. Det är därför angeläget att utvecklingsarbetet följs av en tillverkning av 10 000 masker. Härför beräknas 800 000 kr.

3. Medlen avses för omsättning och viss ökning av fordonsparken för förråds- och utbildningsverksamheten. Styrelsen hemställer om bemyndigande att använda inflytande försäljningsmedel för nyanskaffning.

4. Styrelsen beräknar ökade kostnader med 50 000 kr. för materiel till två luftförvarscentraler och med 843 000 kr. för sektorlarmförbindelser. När förbindelserna på sin tid beställdes, räknade styrelsen med att de skulle kunna tas fram i televerkets befintliga kablar. Det stora behovet av långväga förbindelser för totalförsvaret i televerkets nät har emellertid medfört att kablarna i vissa fall inte räckt till. Vissa förbindelser i sektorlarmnätet har därför måst tas fram i nya av krigsmakten eller televerket anlagda kablar.

För att säkerställa alarmeringen fordras som reserv för det trådbundna sektorlarmnätet ett reservlarmnät, vilket avses anordnas genom att befintliga rundradiosändare för program 3 utnyttjas. För anskaffning av underhållsutrustning och programförbindelser från luftförvarscentral till närmaste P3-sändare beräknas 503 000 kr.

Vidare beräknas 230 000 kr. för att anordna ett nytt lokallarmnät genom ombyggnad och omdisposition av televerkets fjärrlarmnät.

5. Styrelsen tar upp ett belopp av 113 000 kr. för fortsatt utbyggnad av teleanordningar för civilförsvarets grupperingsplatser, rapporteringstelefoner samt direkttelefonledningar från länsstyrelsernas uppehållsplatser till ledningscentraler.

Beställning av ny radioutrustning för civilförsvarets sambandsnät har nu lagts ut. Beställningen löper med rörliga priser. För viss mindre del av beställningen kunde med hänsyn till brist på medel slutligt avtal inte tecknas. Upptagna medel, 5 940 000 kr., avses för att fullfölja beställningen och för att täcka beräknade kostnadsökningar på grund av prisklausulerna.

För fortsatt anskaffning av identitetsbrickor för den krigsplacerade personalen beräknar styrelsen 80 000 kr.

Föredraganden

Materielanskaffningen till civilförsvarets organisation pågår inom ramen för lämnade bemyndiganden enligt materielplaner som godkänts av Kungl. Maj:t.

Enligt riktlinjer som godtogs av 1963 års riksdag (prop. 1963: 86, SU 100, rskr 225) har civilförsvarsstyrelsen för budgetåren 1963/67 medgett att

lägga ut beställningar på materiel till ett sammanlagt belopp av 220 milj. kr. För samma tid har för ändamålet anvisats tillsammans 178,6 milj. kr. Beställningsbemyndiganden kommer till följd härav att den 30 juni 1967 sakna täckning till ett belopp av 41,4 milj. kr.

I sin anslagsframställning för budgetåret 1967/68 begärde civilförsvarsstyrelsen i höstas — under återopande av sina beräkningar i Cf 65 till försvarsutredningen — att bemyndigandena under materielanslaget skulle ökas med över 191 milj. kr. Huvuddelen av denna ökning avsåg anskaffning av skyddsmasker för befolkningen. Sedan mina förslag till kostnadsram för civilförsvaret för nästa budgetår lagts fram i statsverkspropositionen, har styrelsen kommit in med reviderade beräkningar av medelsbehovet som ansluter sig till den förordade totalramen. Härvid har styrelsen, såvitt gäller materielanslaget för nästa budgetår inte räknat med anskaffning av skyddsmasker för hela befolkningen och utgått från att takten i materielanskaffningen för civilförsvarets organisation behålls på ungefär samma nivå som f. n.

Jag biträder i princip styrelsens reviderade beräkning angående materielanskaffning för civilförsvarets organisation. Genom materielinköp av denna omfattning möjliggörs fortsatt anskaffning av utrustning till kårerna i det allmänna civilförsvaret t. o. m. den artonde av materielplanens 24 preferensgrupper. För ändamålet bör med hänsyn till den föreslagna kostnadsramen för civilförsvaret under budgetåret 1967/68 tas upp ett belopp av 44 064 000 kr.

Civilförsvarsstyrelsen har genom beslut den 26 maj 1965 bemyndigats ta i anspråk högst 600 000 kr. för utveckling av skyddsmask för befolkningen. För dessa medel har prototyper i normalstorlek tagits fram samt prövats av försvarets forskningsanstalt och vid fältprov. Detta arbete bör fortsätta. Jag vill erinra om att den viktiga frågan om anskaffning av skyddsmasker till civilbefolkningen f. n. övervägs av försvarsutredningen. Jag är därför inte beredd att nu ta ställning till denna fråga. I enlighet med styrelsens förslag föreslår jag, att 300 000 kr. tas upp för fortsatt utveckling. I likhet med styrelsen anser jag det vidare vara värdefullt att den slutligt utsedda skyddsmaskmodellen prövas ytterligare genom en försöksproduktion i mindre skala. På det sättet kan man följa upp konstruktionens eventuella brister från produktionssynpunkt, studera produktionsmetoder och behovet av kontrollåtgärder samt få underlag för kalkyler för en serieproduktion i större skala. Skyddsmaskens egenskaper från förrådsteknisk synpunkt bör också i viss mån kunna prövas. Den bör också användas i försökssyfte i utbildningen. Försöksproduktionen bör begränsas till 10 000 skyddsmasker i normalstorlek. Kostnaderna härför inklusive investeringar i verktyg m. m. kan beräknas till högst 800 000 kr.

Under posten utrustning för civilbefolkningen räknar jag i övrigt med ett belopp av 816 000 kr. Jag är inte beredd att utan ytterligare undersökning av frågan ta ställning till styrelsens förslag om att införa en ytterligare

signal, s. k. lystringssignal på larmanordningar i orter med skyddsrumsbymgnadsskyldighet. I övrigt godtar jag förslagen om fortsatt upprustning av civilförsvarets alarmeringssystem, underhåll för viss beredskapsåtgärd, vägmärkningsskyltar och uppgifter i telefonkatalogen om utrymningsplaner.

Vad civilförvarsstyrelsen anfört beträffande medelsbehovet under anslagsposterna fordon för drift av verksamheten, viss larmutrustning och övrig utrustning finner jag mig kunna godta.

Vid bifall till mina här framlagda förslag som ej innebär något bemyndigande att lägga ut beställningar utöver föreslagen medelsanvisning kommer den 30 juni 1968 bemyndiganden att beställa civilförvarsmateriel att sakna täckning av betalningsmedel till ett belopp av 41,4 milj. kr.

Under återopande av det anförda och med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medge att beställningar av civilförvarsmateriel läggs ut inom en kostnadsram av 54 100 000 kr.,

b) till *Anskaffning av civilförvarsmateriel* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 54 100 000 kr.

N 11. Bidrag till byggande av skyddsrum

1965/66 Utgift	8 767 460	Reservation	62 275 372
1966/67 Anslag	19 100 000		
1967/68 Förslag	19 500 000		

Från anslaget bestrids kostnader för statsbidrag till kommuner för att anordna och utrusta skyddsrum till civilförsvarets ledningscentraler, övriga skyddsrum för civilförvarspersonal m. m. och skyddsrum för befolkningen. Bidragsbestämmelserna återfinns huvudsakligen i 42 § civilförvarslagen den 22 april 1960 (nr 74) och i Kungl. brev den 24 november 1944 med bestämmelser om statsbidrag till kommuner till kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum.

	Bemyndigande 1966/67	Beräknad ändring 1967/68 Civilförvarsstyrelsen	Föredragen
1. Ledningscentraler	14 600 000	-2 460 000	-3 450 000
2. Övriga skyddsrum för civilförvarspersonal m. m.	1 400 000	+2 600 000	+2 600 000
3. Radioutrustning till allmänna skyddsrum	1 900 000	- 400 000	- 900 000
4. Skyddsrum för befolkningen	1 600 000	+1 750 000	+1 750 000
5. Ej fördelat bemyndigande	500 000	- 500 000	- 500 000
	20 000 000	+ 990 000	- 500 000

Civilförvarsstyrelsen

Civilförvarsstyrelsen har i sin anslagsframställning för budgetåret 1967/68 begärt bemyndigande att besluta om bidrag till byggande av skyddsrum

till en kostnad av 48 930 000 kr. och begärt medel till ett belopp av 42 930 000 kr. Bemyndigandet avsågs tas i anspråk med 15,8 milj. kr. till ledningscentraler, 4 milj. kr. till övriga skyddsrum för civilförsvarspersonal m. m., 760 000 kr. till radioutrustning till allmänna skyddsrum och 28 370 000 kr. till skyddsrum för befolkningen. Styrelsen har därefter i sin skrivelse den 7 februari 1967 beräknat medelsbehovet för de med anslaget avsedda ändamålen inom den kostnadsram som angetts i statsverkspropositionen.

1. Statens kostnader för hittills anordnade bergfasta ledningscentraler beräknas enligt civilförsvarsstyrelsen per den 1 juli 1966 uppgå till 81 774 000 kr. Beloppet överstiger med 15 454 000 kr. de anslag som anvisats t. o. m. 1966/67. Av kostnadsökningen är 15 milj. kr. att hänföra till anläggningar för vilka medel anvisats före budgetåret 1963/64.

För om- och tillbyggnad av bergfasta ledningscentraler har t. o. m. budgetåret 1966/67 anvisats en bidragsram av 8 915 000 kr. Statsverkets kostnader för detta ändamål beräknas till 6 962 000 kr. Av ramen återstår sålunda utnyttjat 1 953 000 kr., vilket beror på att vissa ledningscentraler efter revidering av utbyggnadsplanen utgått som ombyggnadsobjekt. Dessa anläggningar avses bli ersatta med nya centraler.

Till ledningscentraler i normalskyddsrum har t. o. m. budgetåret 1966/67 beviljats en bidragsram av 16 235 000 kr. Kostnaderna för färdigbyggda och igångsatta anläggningar beräknas till ca 8 892 000 kr. Återstående medel, 7 343 000 kr., avses för fortsatt utbyggnad av centraler enligt civilförsvarsstyrelsens plan.

Av det för nästa budgetår begärda bemyndigandet beträffande ledningscentraler beräknas 12 040 000 kr. bli tagna i anspråk för nya ledningscentraler i normalskyddsrumsförande och 100 000 kr. för om- och tillbyggnad av ledningscentraler.

2. Till observationsplatser och skyddsrum för framskjutna enheter har t. o. m. budgetåret 1966/67 anvisats 7 047 000 kr. I statsbidrag till redan beslutade anläggningar beräknas 3 874 000 kr. Till disposition står alltså 3 173 000 kr., vilket belopp avses för fortsatt utbyggnad enligt civilförsvarsstyrelsens plan.

För nästa budgetår tar styrelsen upp 700 000 kr. till fortsatt byggande av observationsplatser och 3 300 000 kr. till skyddsrum för framskjutna enheter.

3. Begärda medel avses för statsbidrag till inköp av radiostationer i allmänna skyddsrum.

4. Av det för nästa budgetår begärda beloppet avses 600 000 kr. för att bestrida kostnader för att färdigställa de 14 hittills byggda befolkningsskyddsrummen, 750 000 kr. för utrustning till befolkningsskyddsrum och 2 milj. kr. till normalskyddsrum i undervisningsanstalter.

Föredraganden

Utbyggnaden av allmänna skyddsrum för civilförsvarets verksamhet pågår inom ramen för lämnade bemyndiganden och enligt skyddsrumspaner som godkänts av Kungl. Maj:t.

Enligt de av 1963 års riksdag antagna riktlinjerna för civilförsvarets uppbyggnad har civilförsvarsstyrelsen för budgetperioden 1963/67 medgett att besluta om statsbidrag till skyddsrum till ett sammanlagt belopp av 80 milj. kr. För samma tid har för ändamålet anvisats tillsammans 65,1 milj. kr. För innevarande budgetår uppgår bemyndigandena till 20 milj. kr. Den 30 juni 1967 kommer bemyndiganden att sakna täckning i betalningsmedel till ett belopp av 14,9 milj. kr.

Civilförsvarsstyrelsen begärde i sin anslagsframställning i höstas för budgetåret 1967/68 — under åberopande av sina beräkningar i Cf 65 till försvarsutredningen — att skyddsrumsanslaget skulle tas upp med 42,9 milj. kr. Bemyndigandena att besluta om bidrag borde enligt förslaget omfatta 48,9 milj. kr. Av detta belopp avsåg 28,4 milj. kr. skyddsrum för befolkningen. Styrelsen har härefter i en till Kungl. Maj:t överlämnad utredning föreslagit, att det nu gällande undantaget från att anordna enskilda skyddsrum skall upphöra i innerområdena i de 14 största städerna och att allmänna befolkningsskyddsrum enligt 1961 års riktlinjer inte längre skall byggas i dessa områden. Jag har vid mina överväganden av ärendet funnit att vissa frågor bör utredas ytterligare innan slutlig ställning kan tas till styrelsens förslag. Bemyndigande bör därför inhämtas att tillkalla en utredning för att klarlägga vissa tekniskt-ekonomiska frågor i samband med skyddsrumbyggandet. Under dessa förhållanden anser jag inte att något bemyndigande att påbörja nya befolkningsskyddsrum behövs för nästa budgetår.

Sedan förslag till kostnadsram för civilförsvaret för nästa budgetår lagts fram i statsverkspropositionen, har styrelsen kommit in med reviderade beräkningar av medelsbehovet som ansluter sig till den förordade totalramen. Styrelsen föreslår härvid att fortsatta bemyndiganden till bidrag till skyddsrum lämnas till ett belopp av 20 990 000 kr. för nästa budgetår och att anslaget beräknas till 20 milj. kr.

Jag kan i allt väsentligt godta styrelsens beräkningar av medelsbehovet för de olika ändamålen. För att bestrida de kostnadsökningar för bergfasta ledningscentraler, som styrelsen redovisat i sin anslagsframställning, bör t. v. redan tillgängliga medel under anslaget tas i anspråk. Frågan om att slutligt täcka utgifterna bör tas upp i ett senare sammanhang. Jag föreslår för ledningscentraler ett belopp av 11 150 000 kr., varav 11 050 000 kr. avses för att ställa i ordning ledningscentraler i normalskyddsrumsutförande och 100 000 kr. för utrustning m. m. av ledningscentraler. Till övriga skyddsrum för civilförsvarspersonal m. m. förordar jag ett belopp av 4 milj. kr. Till

radioutrustning för allmänna skyddsrum beräknar jag 1 milj. kr. Beträffande skyddsrum för befolkningen beräknar jag till bidrag till skyddsrum i undervisningsanstalter 2 milj. kr. och till komplettering och utrustning av befintliga befolkningsskyddsrum 1 350 000 kr.

Medelsbehovet under anslaget beräknar jag till 19,5 milj. kr. för nästa budgetår. Något bemyndigande härutöver finner jag inte erforderligt. Liksom för innevarande budgetår bör Kungl. Maj:t, med utgångspunkt i de särskilda planerna för verksamheten, äga närmare bestämma om inriktningen av investeringarna och användningen av medlen för olika ändamål.

Vid bifall till vad jag nu föreslagit kommer den 30 juni 1968 bemyndiganden att medge statsbidrag till skyddsrum att sakna täckning av betalningsmedel till ett belopp av 14,9 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medge att statsbidrag utgår för anordnandet av skyddsrum inom en kostnadsram av 19 500 000 kr.,

b) till *Bidrag till byggande av skyddsrum* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 19 500 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten